

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a)

Limba și literatura română

Varianta 8

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Am ajuns cu trenul într-o seară de toamnă. Era o mică localitate minieră, unde lumea era obișnuită cu vizitatori străini. Casă arătoasă, iar în față un rând de dalii înalte, roșii, violete și galbene care, la lumina becului electric, arătau feeric. Soțul, funcționar public; ea, absolventă de liceu și un băiețăș de cinci ani și jumătate, care avea să fie prietenul meu. Mă cunoșteau din casa învățătoarei și știau că sunt unchiul lor din Bucovina. M-au primit prietenos ca pe o rudă despre care nu știau mare lucru [...].

La puțin timp după sosirea mea, stăpâna casei a căzut bolnavă și avea să zacă o lună și jumătate, îngrijită de medicul circumscriptiei locale. M-am oferit să duc eu gospodăria, aducându-mi aminte că, la mama acasă, deși copil încă, făcusem lucrul acesta cu îndemânare. Când părinții plecau la muncă, lăsau totul în seama mea, îngrijeam un frate și surorile mai mici, vedeam de orătăni* spre bucuria mamei [...].

Întâia grija era să pregătesc hrana porcilor, fierbând cartofii, dozând cantitatea de urluială*, răcind fieritura, fiindcă nu te jucai cu foamea furibundă a indivizilor acestora, care altfel și-ar fi ars gâtul. Apoi aruncam grăunțele la păsări, căci, dacă n-o făceam la timp, năvăleau peste mine în bucătărie. Fierbeam laptele și pregăteam cafeaua. Laptele era cel mai hot aliment; te pândește cum nu ești atent, sare din oală spumegând și s-aruncă în foc ca un călugăr budist. Se scula băiețășul [...]. Eram o atracție pentru el, fiindcă aveam o barbă căruntă și o lulea grozavă, cum nu mai avea nimeni în sat. Îl puneam în rânduială și luam împreună micul-dejun. Tata pleca prea de dimineață. Era foarte dificil la masă. Ca mulți copii de vârstă lui, nu voia să mănânce. Atunci a trebuit să mânăcam în joacă. Toate numele politice le cunoștea și toate personajile din cărțile ce i se citiseră. Îl luam pe genunchi și-i spuneam: *Acum mânăcam pe Roosevelt, acum mânăcam pe Churchill [...]*. Îl mâncă pe toți cu unt și marmeladă de măceșe pe pâine și cafea cu lapte. De unde mai înainte aceste delicii erau fade, că nu merita să pună gurița pe ele, acum, condimentate cu celebrăți, aveau un gust extraordinar, spre hazul părinților. [...]

După asta, cu hârtie și creion, mergeam la bolnavă, stabileam meniu zilei și scriam amănunții cum se prepară fiecare mânăcare. Cum multe le știam, n-am greșit mai niciodată. Am descoperit că vocația mea adevărată era aceea de bucătar. [...] Bineînțeles, asistentul meu în noua meserie, care îmi plăcea, și colaboratorul meu la bucătărie era băiețășul, nelipsit de lângă mine. La masă, ne simțeam obligați ca noi să mânăcam mai cu poftă bunătățile pregătite de amândoi.

Mai avea și alte cusururi băiețășul. În vecinătate, nu era niciun copil de seama lui cu care să se joace. Și cum duduia de energie și cum n-avea ce face cu ea, o ștergea de-acasă și colinda prin tot satul, fără să spună când și unde a plecat. Deștept foc și umblăret, toată lumea îl cunoștea. Părinții nu înțelegeau acest vagabondaj. Tatăl n-avea timp să se ocupe de el, deși amândoi îl adorau. Pe maică-sa, disparația lui în necunoscut o băga în groază. Doamne ferește, cine știe ce putea să i se întâmple.

Nichifor Crainic, *Pribeag în țara mea. Sub mască. Memorii. 23 august 1944 – 24 mai 1947*

*orătăni – păsări de curte

*urluială – boabe de cereale măcinate și întrebuințate ca hrana pentru animale

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *ărătoasă* și al secvenței *băga în groază*. **6 puncte**
2. Menționează vocația pe care și-o descoperă Nichifor Crainic în timpul șederii la familia care îl găzduiește, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează reacția părinților la schimbarea comportamentului copilului la micul-dejun, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din text. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care băiatul obișnuiește să plece de acasă. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Nichifor Crainic, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă experiențele din copilărie influențează sau nu comportamentul unei persoane, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Pribeag în țara mea. Sub mască. Memorii. 23 august 1944 – 24 mai 1947* de Nichifor Crainic, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Copilărie crudă, tot raiul tău uitat:

Un car purtând recolta grădinilor în el,
Re'nvii deplină iarăși, ca-n arcul de oțel
Al unui orologiu stârnind, când sferturi bat,
Un timp ce nu-l începe cadranul său rotat.

Imagini migratoare, în stol foșnind aripi,
Întoarse dintr-al undei fior în ochiul clar,
Cum steaua roabă pietrei se mântuie-n amnar,
Fiți doar secunda primă ce, ștearsă de pe chip,
Egal se contopește în ceasul de nisip.

Miron Radu Paraschivescu, *Copilărie*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlățuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinti *particularități de construcție a unui personaj într-un roman interbelic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale romanului studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlățuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.